

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO* kakej vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldna. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1-30, s dostavljanjem na dom K 1-50; a pošto celotno K 30—, polletno K 10—, četletno K 5—, mesečno K 1-10. Za inosmetstvo celotno K 30—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciskanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Italijansko-turška vojna.

Vojna se nadaljuje.

Turška poslanska zbornica je votala sedanjemu kabinetu Asim bej s precejšnjo večino zaupnico, toda le pod pogojem, da nadaljuje boj proti Italijanom z vso odločnostjo. Vojna se bo torej nadaljevala in se tudi mora nadaljevati, ker zahteva to turški narod in njega narodni ponos. Turki so se sicer že sprijaznili z mislijo, da bo njih boj proti Italijanom brezuspešen, vendar pa čakajo ugodnega trenutka, da se jim izpolni edina želja, da bi Italija pripoznala vsaj turško suvereniteto nad Tripolisom. Oni upajo, da bo dolgotrajna vojna utrudila tudi Italijane in prisilila italijansko vlado, da sprejme to edino turško zahtevo. Toda tega ne bodo nikdar doživeli. Italijani stoji namreč na stališču, da Turki vsled dosedanjih neuspehov ne morejo zahtevati suverenitete nad Tripolisom niti kake denarne odškodnine. Tega prepričanja so tudi velevlasti.

V zadnjem času

razširjajo Turki naravnost neverjetne vesti o italijanskih porazih. Turki časopisi namreč zatrjujejo, da je dosedaj padlo že približno 1700 italijanskih vojakov v Tripolisu. Te vesti prihajajo večinoma iz mladoturškega tabora. Mladoturški komite skuša nahujskati Turke k najskrajnejšemu odporu proti Italijanom in to ne brez uspeha. V mnogih pokrajinah je že napovedana sveta vojna proti Italijanom. Različni poglavarji turških rodov zbirajo vojske in stavijo carigradski centralni vladi tudi denarna sredstva na razpolago.

Prodiranje

Italijanov v notranjost Tripolisa še ni pričelo. Italijanska armada sedaj še pridno utrjuje mesto Tripolis in gradi tudi nove utrdbe. Ko bo to delo dokončano se prične prava vojna. Italijanska ekspedicijska armada je že vsa izkrcana in preskrbljena tudi izvrstno z vsemi potrebčinami. Posamezni turški vojaški oddelki se ne prestopajo, ki nameravajo pred mestom Tripolisom, toda Italijani so še vedno odbili vse napade. Sicer pa ti napadi tako nimajo nobenega pomena, ker se jih glavna turška armada ne udeležuje. Nesrečo imajo Italijani le pred Derno, katere kljub velikanskemu naporu še dosedaj ne morejo zavzeti. Napravili so že tri napade, toda vedno brez uspeha. Turške obrežne baterije so jih vedno pogonale nazaj.

Laško brodovje

križari sedaj po Egejskem morju. Kaj namerava, ni znano. O turškem vojnem brodovju pa sploh ni nikakih informacij. V odprto bitko se nikakor ne more spustiti, ker bi bilo takoj uničeno. Omejiti se bo moralo samo na čuvanje turškega obrežja.

V naslednjem podajamo najnovejša poročila z bojišča.

Derna in Bengazi sta padla.

Rim, 20. okt. Iz Tripolisa se poroča, da je italijansko brodovje pod vodstvom admirala Aubryja danes bombardiralo Derno in Bengazi in obe pristanišči zasedlo. Admiral Aubry je že včeraj zvečer ob 6. uri zahteval kapitulacijo, v kar pa Turki niso hoteli privoliti. Odlok je bil nato podalšan do 6. ure zjutraj. Italijani so že ponovi skušali zasedeti mesto, toda silen vihar je preprečil vsako izkrcanje. Proti jutru je brodovje otvorilo na Derno bombardma. Turki so se umaknili. Med bombardiranjem so Italijani najprej izkrcali mornariško vojaštvo, nato pa regularno armado. Turki so pričakovali Italijane za mestom in jih napadli. Toda Italijanom se je po hudem naporu posrečilo predreti turške čete in jih poginati nazaj. Proti večeru so se v Derno uprli arabski prebivalci, nakar so Italijani bombardma ponovili. To je pomagalo. Sedaj je Derna v rokah Italijanov in vlada v pristanišču popoln mir.

Spopadi pred Tripolisom.

Carigrad, 20. okt. „Sabah“ poroča o ponovnih spopadih med italijanskimi in turškimi vojski pred Tripolisom. Italijani neprestano prodirajo v notranjost in so dospeli že 10 km od Tripolisa.

Demonstracija italijanskega brodovja pred Carigradom.

Pariz, 20. oktobra. V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da so velevlasti odobrile načrt italijanskega brodovja, ki namerava demonstrirati v Egejskem morju. Za slučaj, če Turčija ne prizna aneksije Tripolisa po Italiji, se prikaže italijansko brodovje tudi pred Carigradom, kjer bo demonstriralo proti Turkom.

Turške torpedovke odplule v Egejsko morje.

Carigrad, 20. oktobra. Turška torpedna flotila, ki se je dosedaj nahajala v Dardanelah, je vsled vesti, da se je italijansko brodovje pokazalo pred otokom Rodom, odplula v Egejsko morje.

Razdelitev orožja med mohamedance v Stari Srbiji.

Belgrad, 20. oktobra. Srbska vlada je pri Porti protestirala proti temu, da turške oblasti razdeljujejo med mohamedance v Stari Srbiji orožje. Porta je odgovorila, da so vse tozadevne vesti popolnoma izmišljene.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda.

Italijansko vseučiliščno vprašanje in Slovenci.

Dunaj, 18. oktobra 1911.

V včerajšnji seji državne zbornice je vlada s svojimi strankami doživela malo presenečenje. Italijanski poslanec Conci je stavil predlog, da naj se italijansko vseučiliščno vprašanje razpravlja pred proračunsko debato. Ta predlog je bil, kakor sem že telefončno poročal, tudi sprejet. Za predlog so glasovali tudi Slovenci. Vprašal bi se marsikdo zakaj? Vsak pameten človek bi si odgovoril na to vprašanje takole: Slovenci hočejo s svojim glasovanjem dokumentirati svoje kulturno stališče napram italijanskim kulturnim zahtevam, drugič hočejo ob ti priliki podvzeti akcijo, da sprožijo na novo akcijo o slovenskem vseučilišču. Seveda, tako bi mislil vsak pameten človek, drugače pa sodijo oni, ki zastopajo slovenski narod na Dunaju. V „Slovenski Narod“ so poslali razloge, zakaj so glasovali za italijanski predlog. In ti razlogi so taki, da selahko za večne čase ovekovečijo v sramoto slovenske delegacije na Dunaju. V teh razlogih se namreč pravi: mi glasujemo zato za italijanski predlog, da ponagajamo Nemcem. Drugič pa zato, da ob priliki debate „ožigosamo“ italijansko kulturo!

Ako to ni perfidnost, ki kriči do neba, potem preneha pač vse! Kaj je mar slovenski delegaciji na Dunaju slovensko vseučiliščno vprašanje, kdo se zmeni za take malenkosti, rajše ponagaja Nemcem, ter ožigasa italijansko kulturo!

Kakor otročji in slovenske delegacije vreden je prvi razlog, tako naravnost nesramen in za slovenski narod sramotilen je drugi razlog!

Mi obsojamo nelojalno in zahrbtno politiko tržaških Italijanov proti Sloencem, ono politiko, ki jo vodijo narodni renegati in poulična druhal, obsojamo močno ravno tako, kakor jo obsoja oficijelna Italija, kakor ji je že obsodilo mnogo uglednih Italijanov iz kraljevine! A da bi se Slovenci na Dunaju rogali italijanski kulturi, oni kulturi, ki se ji klanja ves civilizirani svet, tega pač ne moremo mirno gledati. Rogati se oni italijanski kulturi, ki je dala prvi impulz hrvatsko-dalmatinski kulturni epohi, rogati se kulturi, ki je za Jugoslovane eminentnega kulturnega pomena, to mora pač storiti le človek, ki sploh ne ve, kaj je to kultura.

Nepopisne so krivice, ki jih zagrešuje tržaška kamarila nad Slovenci, ljudsko štetje je dokazalo, kako bru-

Revolucija na Kitajskem.



Guverner Juanškaj.



Dr. Sunjacen.

Duša kitajske vstaje v južnih provincah je dr. Sunjacen, ki se je šele pred kratkim vrnil iz Evrope v svojo domovino. On se je tudi proklamiral za prvega predsednika kitajske republike. Dr. Sunjacen je živel dolgo v Evropi in posebno na Angleškem, in zdaj seveda porablja svoje prejšnje zveze v okrepitev svojega vpliva. Dr. Sunjacen je previdno poslal svojo rodbino, da jo obvaruje pred preganjanji, v Honolulu. Njegov najstarejši sin študira v Ameriki. Kakor se poroča, imajo vstasi na razpolago mnogo denarja in tudi dosti dobro organiziranih čet, ki se vsak dan večajo. Poveljnik armade, vojaški guverner Juanškaj najbrže ne bo imel lahkega dela, če bo hotel zatreti vstajo. On je danes najvplivnejši mož na Kitajskem. Podal se je že na jug, da prevzame vodstvo operacij proti vstašem.

talno so nastopali Italijani proti Sloencem, ali v kulturnem vprašanju nastopati s takimi razlogi, kakor je storila to slovenska delegacija, znači frivolnost prve vrste! Slovenska delegacija na Dunaju, ona delegacija v kateri sedi poleg Spinciča Gostinčar, poleg Mandiča Demšar, poleg Laginje Brenčič, ta delegacija bo ožigosala italijansko kulturo! Ta delegacija hoče blamirati slovenski inteligentni narod z največjo infamijo, rogati se hoče italijanski kulturi. V proračunskem odseku je obstruiral proti italijanski fakulteti Gostinčar, naj torej se v plenumu nastopa on ter naj kot reprezentant slovenske kulture ožigosa italijansko kulturo! Naši narodni sovražniki nam tolikokrat očitajo, da smo narod brez kulture, a sedaj naj se blamiramo pred svetom še s tem, da se norčujemo iz tisočletne kulture!

Za slovensko vseučiliščno vprašanje, za življensko vprašanje slovenskega naroda ta delegacija nima besede, samo Nemcem hoče malo ponagajati, samo ožigosati italijansko kulturo, ki ima s politiko tržaških renegatov skupno toliko posla, kakor Gostinčar s kulturo!

Italijani bodo dobili svoje vseučilišče, ako tudi naša delegacija še tolikokrat ožigosa italijansko kulturo, a mi Slovenci bomo ostali praznih rok! Doma se zavračja vseučiliški fond, a na Dunaju se v vseučiliščni vprašanju nagaja Nemcem in ožigosa italijanska kultura!

Tako daleč je torej dospelo slovensko vseučiliščno vprašanje! Nekdaj so bila vsa usta polna o raznih kompromisih in junktimih, a danes se ne zveni naša delegacija več za svoje obljube! Blamirati nas hoče pred vsem kulturnim svetom, pokazati nas hoče kot narod, ki se ne zaveda pojma kultura!

To smo morali povedati, pa naj v parlamentu ožigosa italijansko kulturo Gostinčar ali pa Rybář!

Izdajalci.

„Pri nas mora biti, ker smo majhen narod, vsak narodnjak velik značaj.“

Davorin Trstenjak.

Grki imajo svojega Efialta, Srbi Vuka Brankovića, mali narod slovenski pa kar celo galerijo javnih in tajnih narodnih izdajcev.

Tip javnih renegatov se nahaja ponajveč le še na Koroškem in Štajerskem; na Kranjskem je takorekoč že izginil. Samo redke izjeme so še. Vdomačji pa se je tembolj nek drug tip, namreč tip prikritih renegatov, ki je veliko večje zlo in nesreča za narod kot pa prvi.

Ta novi tip tvori elementi, ki se izdajajo v javnosti sicer za Slovence; češče kadar vidijo, da jim to ne škoduje, se kaj radi širokoustijo s frazami o rodoljubju in narodnosti. Kakor hitro pa vidijo, da bi jim moglo to le količjak škodovati, „pozabijo“ na svojo narodnost.

LISTEK.

MICHEL ZEVARCO:

Ljubimca beneška.

Džennaro je odpiral oči in ušesa nastejaj ter stregel na vsako besedo, na sleherno gesto. Ušel mu ni noben smehljaj, nobeno mrmranje.

Številni oficirji, ki so bili tu navzoči, so se razgovarjali o velikih slavnosti, ki se bo vršila 1. februarja.

In ker je Džennaro vedel, kaj se kuha, je prav dobro razumel skrivne pomene besed, ki so budili od hipa do hipa bučen grohot. Rožljali so z meči, drzno kakor vojaki vobče, kadar se čutijo gotove bližnje zmage.

V beneški republiki je Foscari predstavljal to, kar imenujemo civilni element: visoko gosposko, veletržce in brodolastnike.

Altieri je zastopal armado.

Ljudstvo pri tem ni pomenilo nič več, nego pomeni dan-današnji. Ljudstvo pomeni le taktir kaj, kadar začne rjuti in kazati zobe, za zgled naj bo velika revolucija na Francoskem. Takrat leži mahoma na trebuhu visoka gosposka, armada, oblastniki, buržoazija in popovščina... Toda te prilike so redke: zgodovina jih beleži z začudenjem... in gre mimo njih.

H Gvido Džennaro, ki se je delal prav majhnega in ponižnega, je pristopil lakaj in ga vprašal precej osorno, kaj želi.

— Poslan sem k ekselenci generalnemu kapitanu z važnim sporočilom, je odgovoril Džennaro.

— Kdo vas pošilja?

— Moj predstojnik, policijski načelnik Gvido Džennaro.

— Dobro. Počakajte tu.

Uro nato so odvedli Gvida Džennara v kabinet generalnega kapitana.

— Vi prihajate od Džennara? je vprašal Altieri, ne brez prikritega nemira.

— Nočem vas varati, je dejal policijski načelnik. Jaz sam sem Džennaro.

— Ah, zdaj vas spoznam... toda zakaj...

— To preoblečenje? Stara navada. In poleg tega, neljubo bi mi bilo, če bi drugi videli, da sem prišel k vam. Imam vam zaupati nekaj tajnega.

— Izvolite! je dejal Altieri in pokazal Džennaru stol. Obenem je potegnil bodalo in se začel mašinalno igrati z njegovim ostrim rezilom.

Džennaro se je nasmehnil.

Altieri je čakal z naraščajočo skrbjo, pripravljen, da zabo-de policijskega načelnika ob najmanjšem sumu.

Džennaro pa je izpregovoril nenadoma:

— Kaj bi rekli, če še nocoj aretiram Rolanda Kandiana?

Altieri se je stresel; oči so se mu mračno zasvetile. Džennaro se je zopet nasmehnil in nadaljeval:

— Nisem namreč hotel izvršiti tega važnega dejanja, od katerega zavisijo toliko raznih interesov, ne da bi prej govoril z vami.

— Ali ste z dožem že govorili? je vprašal Altieri živahno.

— Ne še. Mislim sem, da ste vi prvi, ki ga treba obvestiti...

Altieri se je mračno ozrl na policijskega načelnika. Vedel je, da je Džennaro vdan dozu, ali vsaj mislil si je tako. Že dolgo časa je bila njegova prva skrb, umikati se zasledovanju tega človeka...

Kaj hoče zdaj od njega?... Ali hoče vohuniti?... Zakaj mu je vrgel Kandianovo ime, kakor vrže ribič ščuki živo vodo?

Kako to, je vprašal z nekakšno hladno jezo, da prihajate s to novico k meni prej nego h komu drugemu? Kaj me briga republiška policija? Ali sem jaz njen načelnik?... Ah, veste kaj, gospod: če bi bil to, bi bil Roland Kandiano že zdavnaj obglavljen. Izdajalec, upornik, poglavar roparjev — pa se je predznil hoditi po Benetkah!

In se še predznel je dejal Džennaro mimodušno. Altieri se je zdrnil.

— Kaj iztika tod? Česa išče? je zarohnel, stiskaje svoje bodalo.

— No, vidite, da imate povod, zanimati se za usodo Ro-

landa Kandiana... Pozdravili ste me na tak način, da bi moral vstati in iti... če vam ne bi bil preveč prijatelj...

— Da. Ali se čudite?... In vendar je resnica... Verjemite, znano mi je marsikaj...

— Marsikaj kakšnega? je kričnil Altieri in prebledel.

— No... takšnega, kar se tiče Rolanda Kandiana. Znano mi je predvsem vaše osebno in opravičeno sovraštvo do njega. Dajte, govoriva odkritosrčno...

Prvi in glavni dokaz moje odkritosrčnosti je ta, da vas potrebujem... kasneje vam povem, v kak namen...

— Kdaj? je vprašal generalni kapitan zasoplo.

— Čez mesec dni... morda tudi že čez dva tedna...

Predvsem pa odpotujem iz Benetek... Karkoli se zgodi medtem, ničesar nočem vedeti... ali aretirajo Kandiana, ali ga pustite v svobodi... ali če se zgodi kaj drugega — meni bo neznan!

— Vi odpotujete iz Benetek? Ali smem vedeti, zakaj?

— Samo zato, ker se nočem mešati v reči, ki se bodo godile, in nočem vedeti ničesar.

Altieri je planil pokoncu.

Zdaj je bil prepričan, da je zarota znana policijskemu načelniku. Štopil je k njemu.

— Če bleknem samo eno nepotrebno besedo, je dejal Džennaro sam pri sebi, je po meni.

— Kaj torej mislite, da se bo godilo? je zarenčal Altieri...

— Jaz vam pripovedujem že ves čas o aretaciji Rolanda Kandiana.

Altieri si je oddahnil.

Vrnil se je na svoje mesto.

— In zakaj se nočete mešati v to reč? je vprašal manj osorno, napol že ukročen.

— Vidite: že dvakrat sem poizkusil aretirati Kandiana, pa se mi ni posrečilo. Če doživim še enkrat neuspeh, bi ga moral drago poplačati. Prepričan pa sem — morebiti mi boste očitali praznovernost — da gre v tretje rado in da tudi zdaj ne bom imel uspeha. Ne vem, ali me dobro razumete.

— Razumem vas; je govoril!

(Dalje.)



Pisarna-UNIVERSAL-agenture

: M. MULLEY

: d., Ledi in založbe in popolni lovanski



za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

Važno za inserente.



To so torej ljudje, ki češče zataje svojo narodnost in služijo tujenarodnim interesom na veliko škodo našega naroda, kateremu pripadajo po imenu tudi oni. To so Slovenci, ki niso vedno in povsod Slovenci.

Porodile pa so jih pri nas vladajoče razmere. Slovensko ozemlje leži na direktni črti nemške ekspanzivne sile k Jadranskemu morju in čez Balkan v Malo Azijo. Temu načrtu smo v prvi vrsti na poti Slovenci. Nemčija se poslužuje Avstrije v dosego svojega cilja. Avstrijski Nemci so v alpskih deželah neomejeni gospodarji in neustrašeni pionirji vele-nemških ciljev, za katerih uresničanje se poslužujejo vseh mogočih sredstev. Potom vlade imajo slovensko klerikalno delegacijo za strankarske koncesije popolnoma v svoji oblasti; tako da so celo na Kranjskem vsemogočen faktor.

Predvsem se kaže ta nemška moč v državnih uradih. Proti volji „Volks-rata“ se tudi na Slovenskem ničesar ne ukrene. Najvišja uradna mesta so v nemški posesti. Od tod se širi korupcija med slovenske uradnike. Šibki značaji se udajo za ta preljudi kruhek in služijo nemškemu cilju proti interesom lastnega naroda. Počasi toda sigurno gredo Nemci za svojimi cilji. Korak za korakom osvajajo postojanke v naši domovini. Najboljša opora v tem boju pa so jim ravno prikriti re-negatje, ki so sicer po imenu Slo-venci — tako vzbujajo manjšo po-zornost — v svojih dejanjih pa pri-pravljajo pot nemškemu cilju.

Poglejmo le na ljubljansko sodnijo! Tu imamo najboljši eksemplar tega najnovjšega tipa renegatov. Spoznamo jih po njihovih dejanjih in lastnostih na prvi hip. Na zgoraj so pasje ponižni. Lastnost, ki jo je zahteval nekdanji tudi nemški plemič od slovenskega kmeta-tlačana. Tudi ti slovenski uradniki žare veselja, če se morejo kakemu „višjemu“ prav globoko prikloniti. Proti podrejenim uradnikom pa so strogi kot nekdanji graščinski valpenti.

Nadalje so tudi do skrajnosti po-korni in ubogljivi. Kar rečejo ekspo-nenti „Volksrata“ na ljubljanski so-dniji, je tem ljudem kot božja zapoved, proti grešiti bi bilo smrtni greh. Kdor se tem zapovedim ne pokori, ga de-nuncirajo in mu prete, da mu bodo zlomili vrat. Nekateri se tudi sramujejo svojega slovenskega imena in kaj radi pozabljajo pri podpisu na stredo, če se nahaja slučajno v njihovem imenu kak šumevec.

Res težka doba je nastopila pri teh razmerah za značajne slovenske sodnike. Kdor se ne poda, se mu prete, da se mu zlomi vrat. Tega so pa v prvi vrsti krivi ravno ti rene-gatje. Če bi vladala med slovenskimi sodniki solidarnost, bi se kaj takega ne dogajalo.

Nikdar bi ne bil Elser et con-sortes izdal najnovjšega fermana, v ka-terem strogo zapoveduje, da se morajo vsi uradniki v notranjem občevarju posluževati nemščine, če bi bili gotovi gospodje pri deželnem sodišču na svojem mestu in zavedni ter značajni narodnjaki.

Tako pa trikrat gorje narodu, ki ima v svoji inteligenci take elemente. Danes smo govorili na splošno. Začeli pa bomo posvečati sodnim raz-meram večjo pozornost in prišel bo čas, ko bomo posvetili v nje z bakljo, ne oziraje se na nikogar.

Iz slovenskih krajev.

Iz Črnuč. Blizajo se občinske vo-litve. Te se ne bodo vršile tako mirno, kakor v onem času, ko še nismo imeli

v svoji sredi našega Miklavža. Ta se za volitve že prav pridno pripravlja. Zadnje nedelje je trajala pridiga 1 1/2 ure. Govoril je cel čas samo o socialnih demokraciji, liberalizmu in o svoji bandi. Se nikdar ni bilo take pridige, a tudi nikdar še takega pre-kinjanja in jeze med farani kot ravno ta dan. Rekel nam je med drugim, da nas zapusti, ako ne volimo z njim po njegovi volji. Če volimo nasprotnika, pokažemo, da ne maramo zanj. (Kako si neki more misliti, da kdo mara za takega človeka kot je on!) Mi ne bo-demo volili z njim, ker nočemo, da bi mi plačevali društveni dom in novo župnišče, kar se zgodi takoj, ako za-sede Gorishek županski stolček. Plačajo naj ga le župnik in njegovi pristaši; saj Jakelj ima dovolj. Ko so namreč pobirali denar za društveni dom, je dal precejšnjo svoto z besedami: „Če boste še nicali, pa še pridite!“ Župnik gotovo misli, da bo kdo jokal za njim, ako gre. Kako se revež moti! Nas bo le veselilo, ako ostane mož beseda in pobere svoje cape ter gre, od koder je prišel. To je tisti božji namestnik, ki pravi, da nima časa učiti naših otrok molitve; za zabavljanje ima pa čas! Vedno pravi, da ni škoda tisoč-čakov, ako jih vtnemo v čukovsko kuhinjo; tu se bodo izobraževali za-vedni katoliški možje in mladeniči. Sadovi te izobrazbe se kažejo. Nek nadebuden bodoči Orel je pred nekaj časa svojega tovariša prav po katoliš-škem receptu z nožem pobozal; kaj rečete k temu Vi, g. župnik? In ta-kega človeka, ki ne zna drugega kot hujskati, odirati in sejati sovraštvo, naj bi mi spoštovali? Z njim volili? Nikdar! Le preje naj pobere svoje in odide, da se ne ustraši preveč izida volitev! Več Črnučanov.

Iz Vodlc. Kakor znano, vladala je letos po naši občini odkar je bila vsejana ajda do jeseni velika suša. Vsled tega ne bomo dobili ajde prav nič, ker je komaj prišla iz zemlje. Ravno tako ne bomo dobili repe skoraj nič, korenja nič, zelja, koruze nič. Bati se je, ker je tudi malo zasluzka, da bi lahko nastala lakota. Enaka suša je vladala okoli Mengša, Komende, Cerkeja, Nakla, Dupelja itd. Vsled tega pozivljamo naše župane in druge vplivne može, naj se zavzamejo pri naših poslancih in deželnem odboru, da bi se za te kraje vpeljala pomožna akcija in da bi se zlasti delalo nato, da se bo po možnosti pomagalo naj-potrebnejšim.

Iz Poljanske doline. Minulo ne-deljo so imeli klerikalci shod na Trati. Govorili so Čoč, Jarc in Lampe. Vsi trije tiči so zvrželi enako pesem. Z nebroj obljubami so slepili nevedno ljudstvo in delali reklamo za svojo stranko. Ali ta reklama ni dosegla svojega namena, zakaj tudi klerikalcev je že dosti, ki niso več s samimi obljubami zadovoljni. Glavna naloga teh svetih govornikov pa bila, udrihati po naprednjakih in jih na vse mogoče načine obrekovati, sramotiti ter napravljati še večje sovraštvo med stran-kami. Da so bili taki napadi nebeška pečenka za župnika Brajca in njegove kimovce, se razume. Da pa taki na-padi nas ne bodo spreobrnil, naj si župnik Brajc in njegovi kimovci za vedno zapomnijo. Res igrali so sme-ljaji na vaših hinavskih obrazih in srce se vam je topilo radosti, ko so letele psovke preko nas. Toda zapomnite si vsi kimovci in z vami na čelu prezir-ljivi župnik Brajc, da vam bomo vse v obilni meri povrnili.

Slovenci darujte za „So-kolski dom“ v Borovljah.

DNEVNE VESTI.

Kako je „Slovenec“ zabiti, se vidi iz njegove zadnje polemične notiči proti „Narodu“ glede slov. gledališča. Tam namreč pravi, da njegov „kritik“ za „Zlato skledo“ niti vedel ni; res pa je, da ta „kritik“ v svojem napadu na slov. gledališče citira od-stavek „Jutrove“ kritike o premijeri „Zlate skleda“. V tisti oceni pa je na čisto jasen način povedano, da je ta igra satira na dunajske častilce boga Pobasaj. Torej, ljubi Slovenčevci, dru-gič le bolj pametno!

Korila pri deželnem odboru. Odkar imajo klerikalni diktatorji de-želno upravo v rokah, jo tudi teme-ljito „reformirajo“, in prav nič jih ne ženi, če ima dežela deficit, deželna blagajna pa znotraj — prazna pre-dala. Le pogledimo, kako ti diktatorji gospodarijo. Status deželnih uradni-kov in uslužbencev se je zadnji dve leti tako pomnožil, da že primanjkuje po posameznih oddelkih prostora za mize. Kjer sta navadno zadostovala 2 uslužbenca, so zdaj štirje, kjer so bili prej trije, jih je zdaj kar šest. — Tukaj naj dr. Šusteršič odpravi nepo-trebne ljudi in varuje deželo in kmeta nepotrebnih stroškov, ki znašajo ma-sine — tisočake!

Se že dobričajo. Ni še preteklo teden dni, odkar je imel načelnik slo-venskih klerikalnih poslancev dr. Šu-steršič v zbornici znani protinapredni govori in že se drznejo klerikalci v Ljubljani zopet dobričati slovenskim uradnikom. V Ljubljani se namreč zo-pet bližajo volitve, zato je treba ne-mirne duhove malo pomiriti. Kleri-kalci skušajo svojo blamažo s pro-tinapredniško gonjo v zbornici prikriti s trditvijo, da naprednjaki oziroma na-predni poslanci nikdar niso skrbeli za uradniške stanove. Ta trditev je sicer stvar okusa in ji lahko verjame kdor hoče. Glavna stvar je, kako stališče zavzemajo v tem slučaju uradniki sami. Mislimo, da smo si tozadevno vsi precej na jasnem. Časi, ko so kleri-kalci lahko brez skrbi „farbali“ vo-lilce z raznimi obljubami in lažmi, so že minuli. Uradnik je samostojen človek in zna že sam presoditi, kje ima iskati pomoč oziroma podporo.

Shod nemških volilcev, ki se je vršil včeraj zvečer v kazini, je bil v marsikaterem pogledu interesanten. Predvsem zaradi silno majhne ude-ležbe — samo okoli 60 ljudi je bilo navzočih. Dr. Schöpl in prof. Bischof sta se zavzemala za samostojno nemško kandidaturu v Ljubljani, kjer nimajo Nemci z nobeno sloven-sko stranko nič skupnega. Proti temu pa je ostro nastopil dr. Ambrositsch, ki je poudarjal, da je zaradi nasprot-stva Nemcev nasproti narodno-napredni stranki skrajno potrebno, da Nemci volijo slovenskega klerikalca. Kakšna ljubezen vlada v nemškem taboru do slovenskih klerikalcev, je razvidno iz tega, da je dobil predlog, naj Nemci samostojno posežejo v vo-lilni boj, samo dva glasa v ve-čine. In tako bo kot samostojni nemški kandidat pri tej deželnozbornski volitvi nastopil dr. Eger. Brezdvom-no pa bodo kljub temu sklepu šte-vilni nemški volilci oddali glasove za slovenskega klerikalnega kandidata Antona Rojina.

Mesto proti Italijanom — proti Slovanom. V dunajskem „Neues Wiener Tagblatt“ je bivši ogrski državno-zbornski poslanec Nikolaj pl. Szemere objavil članek na turške bratce, ka-tere pozivlja, naj se nikar ne bojujejo proti Italijanom, ki so napadli turško provinco Tripolis, ampak raje proti Rusom. Turčija, Avstrija in druge ev-ropske države si morajo na vsak na-čin razdeliti veliko rusko državo. Take

oslarije objavlja list, ki ni za dobre in slabe šale, ampak hoče biti resen političen dnevnik. Sicer smo pa mne-nja, da gospodu pl. Szemere malo ujanjka, drugače se ne bi mogel izne-biti tako „kunštno“.

Slovensko vseučiliško vpraša-nje je že zopet stopilo na dnevni red. Lahko imajo takorekoč svojo pravno fa-kulteto že zagotovljeno. Vprašanje for-sira vlada sama in bo imela gotovo tudi večino na svoji strani. Nemci bo-do sicer nekaj časa stokali, toda ko-nečno bodo vendar privolili v laško pravno fakulteto. Tudi mi jo Italijanom iz srca privoščimo. Seveda na drugi strani nikakor ne moremo dopustiti, da pride njih vseučilišče v Trst, ki je danes skoraj že napol slovenski. Toda nas zanima končno le dejstvo, kako stališče bo zavzela vlada napram slo-venski vseučiliški zahtevi. Na obljube ne smemo ničesar vedeti. Slovenski poslanci morajo ne glede na levo ali desno zahtevati od vlade definitivno izjavo. Enaka pravica za vse. Prilika je sedaj ugodna in upamo, da nas ne bi zapustili tudi drugi Slovani.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 22. oktobra 1911 ob 5. popoldne v gostilni gosp. Oblaka (pri Tončkovem Francelju) na Tržaški cesti št. 22 volilni shod. Na shodu poročata kandidat za deželni zbor g. Adolf Ribnikar in državni po-slanec g. dr. Vladimir Ravnihar.

Ptujski občinski svet proti Ma-liku. Vsenemški državnozbornski po-slanec Malik je s svojimi razkritji v zbornici o nemških sodnih razmerah na Spodnještajerskem silno razburil spodnještajerske nemškutarske kroge. Najbolj so razjarjeni ptujski krogi, ki pa nimajo toliko junaštva, da bi ovrgli Malikove trditve. Zato so pa na-pravili kratek proces. Sklenili so iz-raziti svoje ogorčenje in tako končati vso afero. V sredo je imel ptujski občinski svet sejo, na kateri je izrazil svoje največje ogorčenje nad Maliko-vim postopanjem v zbornici. V resolu-ciji občinski svet očita Maliku, da hoče nemške sodnike nadomestiti s slovenskimi in pozivlja vse spodnje-štajerske nemškutarske kroge, naj energično nastopijo proti Maliku in izvajajo konsekvence. Občinski svet je izrekel tudi ptujskim nemškim so-dnikom, o katerih je Malik v zbornici povedal, da pončujejo do pete ure zjutraj, ob osmih pa že sodijo v ce-sarjevem imenu, svojo zaupnico. — Spodnještajerski nemškutarij so res zelo naivni, ako mislijo, da so na ta način pobili Malikove trditve. Na nemških sodnikih leži še vedno ma-dež, katerega ne bodo tako kmalu izbrisali.

Iz ljudskošolske službe. Bivša provizorična učiteljica v Horjulu gđ. Antonija Adamič in izprašani sup-letki gđc. Pavla Marinko in Ana Ravnikar so imenovane za provi-zorične učiteljice na 5. 6. in 7. raz-redu ljudske šole na Viču pri Ljub-ljani. — Gđc. Leopoldina Podob-nik je imenovana za provizorično učiteljico na enorazredni ljudski šoli v Gori.

Zaročil se je odvetniški kandidat g. Jože Grablovic v Ljubljani z gđc. Helenico Bahovčevico. Iskreno čes-titamo!

Avljatka v Ljubljani. Opozarja-mo na današnje „Poslano“ tvrde „Pisarna Universal, agenture M. Mulley“ ki kot podjetnica aranžuje razstavo aeroplana slovenskih izumiteljev Kju-der-Renčelj, kakor tudi javne polete, ki jih namerava avijatik Kjuder na-praviti na ljubljanskem polju. Res nečastno bi bilo za naše sl. občinstvo, ako bi edini slovenski avijatik v srcu svoje domovine ne našel niti toliko

podpore, da bi pokrili stroške svoje prireditve, ki je nekaj nenavadno za-nimivega in pomenja velik napredek našega naroda. Naš prvi avijatik po-kojni Rusijan je moral od doma k bratom Hrvatim in Srbom, ker ni našel doma podpore. — Ne pustimo, da bi tudi drugi njegov tovariš odšel, ne da bi od nas nesel dobrih spominov. Poglejmo druge narode: Italijane, ki žrtvujejo svojim sinovom — avijati-kom naravnost ogromne svote, da se le pokažejo svetu kot narod, ki tek-muje z drugimi na vseh poljih: Fran-coze, ki so si z narodno požrtvoval-nostjo priborili prvenstvo v avijatiki; Nemce, ki prireajo svoje letalne ted-ne; Angleže, Amerikance — a mi? Edinega imamo ali hočemo še tega odpoditi v tujino? Ne! To bodi od-govor in vsakdo naj si kupi vstopni-co za razstavo, ki je veljavna za vstop tudi v letališče.

Kako se pride do denarja. V kočevskem rudokopu je zaposlenih več hrvaških delavcev, katere preskr-buje z živili njih kuhar Nikolaj Sučević. Pred kratkim je Sučević po-bral od svojih tovarišev prispevke za hrano, vzel enemu uro in verižico, drugemu zopet 60 K. in nato izginil. Na ta način je oškodoval svoje tova-riše za približno 350 K. Dosedaj ga orožniki še niso mogli izslediti.

Nočni napad. Ko se je posestnik Jakob Zalokar iz Koljevega vračal iz neke gostilne proti domu, ga je blizu njegove hiše ponoči napadel neznan mož in ga z železnim drogrom udaril štirikrat po glavi in ramah, na kar je napadalec zbežal.

Nesreča vsled samokresa. 15. letni posestnikov sin Ignacij Leben iz Brezovega pri Litiji je te dni ogledo-val neki samokres, ne da bi vedel, da je nabasan. Leben je s samokresom tako nesrečno manevriral, da se je sprožil. Krogla je zadela njegovega starejšega brata Antona in mu prebila koleno. Ponesrečenca so odpeljali ta-koj v deželno bolnico v Ljubljano.

C. kr. priv. splošno prometno banko podružnico Ljubljana, preje J. C. Mayer je imenoval deželni od-bor vovodinje kranjske kot plačilnico za obrestne odrezke in zrebanih ob-veznic od kranjskih deželnih posojil.

Gledališko društvo na Jese-nicah vpripori v nedeljo, dne 22. t. m. v dvorani pri „Jelenu“ na Savi tride-jansko burko „Dol z možmi“ spisala A. Engel in I. Horst. Ta igra je žela na vseh velikih odrih mnogo prizna-nja. Kdor je prijatelj zabave in smeja, naj nikar ne zamudi te predstave, osobito radi tega, ker se igra ne bo ponovila. Blagajna se odpre ob 7, za-četek ob polu 8. zvečer.

„Ideal“. Pri današnjem popoldan-skem sporedu je vsaka slika privlač-nost sama zase. Omenjamo predvsem: „Kanali in reke v Siamu“, krasna slika po naravi. Dalje varietetni film „Ma-giška umetnost“. Dalje dve senzacijski drami „Zavarovanje“ in „Nic Wintra (doživljaj v Celébric-hotelu“, detektivska drama prve vrste, in še več humorističnih slik. — Pri večer-nem sporedu največja senzacija te sezone, detektivska drama „Zigomer“ po znamenitem pariškem romanu od Leona Sazie.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Naj-nižje cene, solidna postrežba.

Mlad pes se je zatekel. Lastnik ga dobi v Češarkovi trafiki v Selen-burgovi ulici.

MALI LISTEK.

Papeštvo in inkvizicija.

(Iz 12. zvezka knjižnice češke „Svobodno Misli“.)
(Dalje.)

Inkvizijske razsodbe je vedno zaključevala pripomba, da se obsojeni krivoverci oddajajo v kaznovanje po-svetni oblasti, katera se naproša, da prizane telesa in duši obsojenca. Na to pripombo inkvizicijskih sodišč se sklicujejo zagovorniki papeštva, da oproste katoliško cerkev in njenega poglavarja odgovornosti za krivavo divjanje inkvizicije. Da je tak izgovor brezpomemben in neveljaven, poka-žemo takoj.

Vsak duhovnik, ki je — izvzemši slučaj neizogibnega silobrana — pre-lil človeško kri ali dal za to povod, je postal po starih cerkvenih predpisih „irregularni“, t. j. izgubil je sposob-nost izvrševati cerkvene obrede, pode-ljevati zakramente, zavzemati cerkvena dostojanstva itd. Da bi članov inkvi-zicijskih sodišč ne zadeli ti neprijetni nasledki, se je v inkvizicijske razsodbe sprejela ona pripomba. Da ima odda-janje obsojencev „posvetni roki“ in prošnja, naj z njimi usmiljeno rav-najo, samo pomen hinavskih forma-

litet, je jasno iz tega, da bi „posvetno roko“, ki bi si upala življenju obso-jenega krivoverca priznati in ugoditi farizejski pripombi inkvizicijske raz-sodbe, zadelo cerkveno prokletstvo in izobčenje.

Sveti Tomaž Akvinski je napisal, da cerkev zakrknjenega grešnika od-daja posvetnemu sodišču, da ga ono usmrti, skesanim krivovercem daje priliko, da se izpokore, toda življenja jim ne daruje. — Iz tega je jasno, da so krivoverce „posvetni roki“ oddajali s tem namenom, da bi država vršila vlogo rablja. Isto so priznali v inkvi-zicijskih knjižnicah papeški inkvizitorji Bernard Guidonis, papeški generalni inkvizitor Nikolaj Eymeric, Careña, avtorja „Bisera čarovnic“ Jakob Sprenger in Henrik Institoris, kakor tudi mnogi jezuitski pisatelji, med njimi na pr. je napisal znani jezuit Grisar sledeče: „Usmrtitve krivovercev izvršuje posvetna oblast, toda na povelje in ukaz cerkvene oblasti. Zato „ne more posvetna oblast oprostiti krivo-verca, oddanega „posvetni roki“, te kazni.“ „Inkvizitorji ne postanejo „ir-regularni“, če nepopoljšjivega greš-nika oddajo posvetni oblasti; kajti sami ne izrekajo in ne izvršujejo smrtnih obsodb, temveč prepuščajo izvršitev „posvetni roki“, ki jo lahko k temu tudi vzpodbude, ne da bi za-radi tega postali „irregularni.“ „Kazen

smrti ni pretežka za krivoverca.“

Iz uradnega razglasa „Kongrega-cije svete rimske inkvizicije“ iz leta 1657., namenjenega papeškim inkvi-zitorjem, spoznamo, da je oddanje „po-svetni roki“ enako smrtni obsodbi.

Omenjamo le še izrek inkvizitorja Bernarda Comensis, ki je v svojem spisu „Lucerna Inquisitorum“ napisal: „Razsodba naj se takoj izvrši. Če se posvetne oblasti upirajo razsodbo izvršiti ali pa delajo naravnost ali ne-naravnost poizkuse inkvizicijski proces preprečiti, naj bodo izobčene iz cerkve. Primeren kazen je kazni, ki loči telo od duše.“

Spoznali smo v teh kratkih vrsticah srednjeveško inkvizicijo, spoznali njene uredbe in njene grozote in njene žrtve in videli smo, da je za vse to odgovorno edino in samo rimsko pa-peštvo. Rimsko papeštvo sicer trdi, da je vidno zastopstvo na zemlji onega Krista, ki je učil najgorečjejo ljubezen do bližnjega, tudi do sovraž-nika in do grešnika, ali ravnilo je in še vedno ravna v popolnem nasprot-stvu s tem naukom. „Po njih delih jih bote spoznali!“ Če le o kom, velja ta Kristova beseda o rimskem pa-peštvu.

Sentjernejska noč.

(Iz 12. zv. knjižnice češke „Sv. Misli“.)

Na Francoskem so imenovali evangelike Hugenote. Tako kakor druge so tudi tu morali mnogo pre-ganjanja trpeti od svojih katoliških vladarjev, in iz tega so nastajali vedni nemiri. Če se je Hugenotom posrečilo doseči vsaj deloma versko svobodo, so se zgrajali nad tem fanatični katoliki in so izkušali Hugenote za težko priborjene pravice oropati. To je nazadnje povzročilo leta 1562. državljanske hugenotske vojne.

Leta 1570. so dobili Hugenote v miru v St. Germainu skoro popolno versko svobodo, smeli so vstopati v državne službe in dobili so celo 4 utrjena mesta, da bi se v slučaju po-tebre lahko branili. — Katoliki so iz-prevideli, da se z navadnimi sredstvi, kakor so vojske, inkvizicija itd. Hugenot ne bodo iznebili, in zato so posegli po drugačnem sredstvu. Stori-li so to lahko, kajti katoliška cerkev uči, da krivovercu dane besede ni treba držati.

Pa naj govori katoliški pisatelj, jezuit Bonanni, namesto nas! Ta mož piše v svojem spisu „Numismata Pontificum Romanorum“, posvečenem papežu Innocencu XII. in odobrenem od cerkvenih oblasti, sledeče: „V sep-

tembru 1572. so bili Hugenoti skoro popolnoma pokončani, ko so se zbrali na slavnost poka Henrika Navarskega s kraljevo sestro Margareto v Parizu. Velikodušni (!) kralj Karol (IX.) se je odločil, naj bodo krivoverci pomor-jeni. — Prelivanje krvi se je začelo 24. avgusta 1572. na znamenje zvona iz kraljevske palače. Tri dni in tri noči so morili krivoverce; 4000 jih je padlo pod mečem. Iz Pariza se je raz-sirilo prelivanje krvi po ostalih mestih; nad 25.000 ljudi je na ta način pogi-nilo.

Ta nepričakovani dogodek je na-polnil papeža Gregorja XIII. s tem večjim veseljem, kolikor bolj se je preje bal, da poplavijo francoski kri-voverci tudi Italijo. — Kakor hitro je dobil vest, je takoj šel v slavnostnem sprevodu v cerkev sv. Ludovika; raz-pisal je jubilej za ves krščanski svet in pozval narode, naj francoskega kralja priporočajo bogu. O umoru admirala Colignyja in njegovih tova-rišev je naročil Georgiju Vasaru za Vatikan naslikati sliko, da bi bila spo-menik nasilne vere in zmagoslavno znamenje potrtega krivoverstva; iz-rabil je tudi nado, da bo to obilno izpuščanje skažene krvi iz žile kori-stilo zdravju bolnega kraljevstva. Svo-jega legata kardinala Flavija Ursina je poslal h kralju Karlu, da ga opomni, naj s trdno voljo v začetem delu na-

Vojska!

Tam doli v vroči Afriki je baje huda vojska in kri, prava človeška kri, teče kar v potokih, ki napoji one puščave tako, da se spremenijo v najrodovitnejšo zemljo... Tako pišejo časopisi in ljudje, ki sicer vedno pravijo, da časopisi lažejo kar na debelo, ali jim vseeno verujejo, ugrabljajo dan na dan kdo neki bo zmaga, Turki ali Lahi in se radi tega celo prepirajo med sabo — ravno tako kot časopisi: eni so za Turke, drugi za Lahe, tretji pa — za nobenega.

Jaz pa resnično čisto ničesar ne verujem, k večjemu to, da se Lahi in Turki res malo po strani gledajo, morda se tudi ravšajo kje med sabo, ali da bi bilo vse resnično, kar časopisi pišejo — ne, tega pa ne verujem in nikdar veroval ne bom, ker tako časopisi še nikdar niso „farbali“ svojih čitateljev, kot jih „farbajo“ sedaj. V začetku vojne sem čital redno poročila v ljubljanskem dnevniku „Resnica“ in zapisal sem si naslednja „izvirna“ poročila:

Carigrad, 1. oktobra. Mutesarrit iz Preveze javlja, da je sinoči napadli italijansko brodoge na odprtem morju turško topničarko „Bum-bum“ in je odbilo dimnik, ali topničarka se je vseeno srečno vrnila v pristanišče, odkoder je njen kapitan kazal abruškemu vojvodi — osle; laško brodoge je kmalu izginilo izpred naših oči.

Rim, 1. oktobra. „Agenzia Stefani“ javlja: Sinoči se je vršila pred turškim pristaniščem Preveze velika pomorska bitka, v kateri je bilo turško brodoge močno poškodovano in se je komaj rešilo v pristanišče, izvezši topničarko „Bum-bum“, ki se je pred očmi abruškega vojvode pogreznila na dno morja.

Carigrad, 2. oktobra. Sultan Mahmud V. je odpisal v Neapelju na topničarki „Bum-bum“ posebno odposlanstvo, ki naj pozdravi v njegovem imenu italijanskega kralja in mu izrazi njegove želje, da bi imela njegova armada v Tripolisu obilo sreče.

Neapelj, 6. oktobra. Kralj Viktor Emanuel je prišel semkaj, da sprejme posebno odposlanstvo turškega sultana. Takoj po prihodu se je podal na turško topničarko „Bum-bum“, kjer je bil z vsemi častmi, z največjim navdušenjem sprejet in z viharimi klici „Čok jas'n“ sprejet. V sultanovem imenu ga je pozdravil Ahmed-Ali-Mehmed-Figa-paša, ki mu je izročil padisahove pozdrave in ob enem izjavil, da stoji topničarka „Bum-bum“ Italiji na razpolago za operacije pred Bengazijem. Kralj je to ponudbo sprejel in se sultanu na prijateljski uslugi brzojavno zahvalil.

Rim, 19. oktobra. Po dolgotrajnem obstreljevanju italijanskega brodoge, ki katerem se je posebno odlikovala turška topničarka „Bum-bum“, se je mesto Bengazi udalo in italijanske čete so se izkrcale brez vsakih ovir; na obali jih je čakala turška častna stotinja z zastavo in godbo, ki je igrala italijansko himno.

Tripolis, 20. oktobra. Italijanska armada je začela prodirati proti notranosti dežele; pot ji kažejo turški generalstabi oficirji, ki dobro poznajo teren, pred njo pa koraka turška godba. Kmalu bo v italijanskih rokah Tripolis.

Na podlagi vseh teh poročil sem prišel do prepričanja, da vojne sploh ni, da vlada med Italijani in Turki najboljša prijateljstvo in da razširjajo vesti o vojni samo sovražniki svetovnega miru, ki bi radi Italijo in Turčijo eno na drugo nahajskali, kar se jim pa pri miroljubnem razpoloženju v Rimu in Carigradu gotovo ne posreči.

Bav-bav I.

daljuje in začetega zdravljenja ne molči s primeševanjem milejših sredstev. — Papež Gregor je tudi počul svet, da se je prelivanje krvi izvršilo po božjem navdahnjenju in z božjo pomočjo, in je dal kovati tudi spominsko medaljo, ki se na nji angel z mečem in križem bori proti prekucuhom.

Ko je vest o krvavi noči dne 5. septembra leta 1572. zgodaj zjutraj prišla v Rim, je kardinal Como vzbudil še pred solničnim vzhodom papeža, da se razveseli čudovite milosti, ki jo je bog za njegovega pontifikata dodelil krščanstvu. Njegova svetost je bila na vso moč zadovoljna in polna veselja, ko se mu je poročilo bralo. Njegova svetost ne bo pozabila boga prositi, da najbolj krščanskega kralja gane, da bo nadaljeval na potu označenem od božjega majesteta in francosko kraljestvo popolnoma očistil hugenotske kuge. — Tako piše jezuit Bonanni.

St. Jernejska noč spada med najgusnejše zločine, kar jih je bilo izvršenih v božjem imenu. Neizbrisna sramota rimskega papeštva pa je in ostane, da je papež ta zločin javno hvalil in odobral in še vzpodbujal k nadaljevanju.

(Dolge.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica. — Spor v „Nationalverbandu“.

Dunaj, 20. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice se je pričela debata o italijanski pravni fakulteti. Debata je zanimiva zlasti radi tega, ker se je pojavil v nemškem „Nationalverbandu“ hud spor. Dočim namreč nemški poslanci iz Češke italijanski pravni fakulteti ne nasprotujejo, so nemški radikalci in alpski nemški poslanci odločno proti njej. Vsi tedaj tega spora je tudi mogoče, da „Nationalverband“ razpade. Izmed slovenskih poslancev je danes govoril poslanec dr. Jankovič, ki je izjavil zahtevo slovenskega naroda po slovenskem vseučilišču v Ljubljani in reprociteti zagrebškega vseučilišča. Interesanten je bil govor naučnega ministra grofa Stürgkha, ki se je zavzemal za italijansko vseučilišče s kulturnega stališča. Pozivljal je poslance, naj predlogi ne nasprotujejo. Če bo namreč enkrat rešeno to vprašanje, potem nastane tudi upanje, da se ugodno rešijo tudi drugi veliki bolj komplicirani visokosolski problemi. Koncem svojega govora je grof Stürgkh naglašal, da je tozadevno potrebna tudi sloga v nemškem taboru. Govor naučnega ministra je vzbudil v „Nationalverbandu“ veličansko ogorčenje.

Revolucija na Kitajskem.

London, 20. okt. Vesti o porazu vladnih kitajskih čet pri Hankau se potrjujejo. Begunci celo pripovedujejo, da je padlo v boju do 10.000 vladnih vojakov. Vlada pošilja na jug neprestane nove čete, ki pa večinoma prestopajo k republikancem.

Obsodba rusinskih dijakov potrjena.

Lvov, 20. okt. Najvišje sodišče je danes potrdilo razsodbo prve instance, ki je obsodila rusinske visokošolce radi znanih vseučiliških izgovorov v Lvovu, na več mesecev. Rusinski poslanci nameravajo uvesti energično akcijo, da bodo dijaki pomiloščeni.

Razne vesti.

* **Kako težko je umrl slon Dick.** Krasni indijski slon Dick je bil ujet pod Himalaji in so ga uporabljali pri tisoč in tisoč predstavah v cirkusu Charles v Frankfurtu; star je bil že 90 let. Zdaj se mu je pa napravil na levi nogi tur, ki so ga živinozdravniki proglasili za neozdravljivega. Slona je bilo treba ubiti. Odpekljali so ga v zoološki vrt, ga dobro zvezali in mu dali 30 gramov morfina, da bi ga omamili. Učinka ni bilo nobenega. Zaman so bila tudi vsa druga narkotična sredstva. Zato so prešli kar na „pravo zdravilo“ ki naj bi ga rešilo pozemskih muk. Vbrizgali so mu 20 gramov ciankalija; ta množina bi lahko usmrtila 1200 ljudi. Počakali so dve uri na uspeh tega najstrašnejšega strupa, a Dick je bil videti kakor poprej, nič se mu ni poznalo. Zdaj so mu pa vbrizgali 5 gramov skopolamina, ki bi bil v stanju umoriti 1000 ljudi. Zdaj šele je Dick padel na kolena, potem pa na desni bok in strašno tulil. Čez nekaj časa se je umiril in območnil. Mislili so že, da je mrtev; toda ne! Dick se je vzdignil spet na noge, zatulil in se zgrudil. Toda niti zdaj še ni bil mrtev in obupan živinozdravniki so se zatekli k zadnjemu sredstvu, vili so mu v usta kilogram kloroforma. Slon je bil zdaj že preslab, da bi se upiral, vendar je še vrgel iz sebe precejšen del kloroforma. Ob pol treh popoldne mu je živinozdravnik prerezal vrat in četrte ure pozneje, točno ob 2. uri 48 minut je bil Dick mrtev.

* **Ubele kače.** V Hermanstadtu na Sedmogorskem je ušlo iz nekega potujočega cirkusa 11 kač. Da ne bi imel kakih sitnosti, ni podjetnik o stvari oblastim ničesar poročal in odšel sam na lov na kače. Dosedaj je ujel tri. Ostale kače so pčile že štiri osebe.

* **Samski davek na Francoskem.** Občinski svet v Lyonu na Francoskem je sklenil, obrniti se na vlado s prošnjo, naj dovoli uvedbo davka na samce. Samski davek bi znašal 10 frankov. Občinski svet skuša na ta način dobiti na leto 300.000 frankov in s tem denarjem ustanoviti podporni fond za uboge zakonske družine.

* **Nesreča v premogokopu.** V neki podzemeljski jami premogokopa v St. Etienne na Francoskem so nenadoma eksplodirali plini. 20 delavcev je našlo v jami smrt. Za časa nesreče se je nahajalo v jami 30 delavcev. V sredo ob 4 uri popoldne je odšel ravnatelj s šestimi inženirji in rešilno ekspedicijo v jamo. Dosedaj so potegnili iz jame 16 delavcev.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Listnica uredništva.

Dopisniku iz Beke. Dopisa ne moremo priobčiti, ker je nejasen. Pišite še enkrat, a razločno in kratko.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 30 vin. — Pri malih oglaših ni nje popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Damski nakitni klobuki se radi opustitve modistovske obrti po jako ugodni ceni prodajo v modni trgovini P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte. 606/x—8

Sprejme se več gospodov na dobro hrano. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 6—3

Šivalni stroj (Ringschiff) popolnoma nov se prod. Hirska ulica št. 21, vrata 1. 621/3—2

Hiša z lepimi kletmi in velikim vrtom se iz proste roke prod. Poizve se Mesarska cesta 1. 528/8—6

Gospodstvena za mala dela in z nizko začetno plačo se išče. Stanujoče v Šiški imajo prednost. Ponudbe pod „187“ na „Prvo anončno pisarno“. 622/1—1



Frančiška Zrimšek naznanja v svojem ter imenu sorodnikov predužno vest, da je njen iskreno ljubljani so-prog, gospod

Anton Zrimšek

mesar, gostilničar, sodavičar in posestnik v Kosezah

po dolgi neizrečno mučni bolezni, v starosti 43 let, dne 20. oktobra 1911 ob pol 4. uri pop. previden s sv. zakramenti v Gospodu zaspa.

Pogreb se vrši dne 22. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Kosezah št. 15 na pokopališče v Dravlje.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Za prijazen spomin rajnika pros!

Frančiška Zrimšek.

Koseze pri Ljubljani, 20. okt. 1911.

Poslano

Tvrčki „Pisarna-Universal-agenture M. Mulley“

Ljubljana.

Sporočam vam, da sem pripravljen spustiti se v značne višine na ljubljanskem polju. To pa le v slučaju ako so stroški teh poletov v naprej pokriti, ker se mi ne zdi umestno, vzlic temu, da sem Slovenec, delati ljubljancem zabavo na svoje stroške, poleg tega pa še tvegati z avijatikom spojene nevarnosti.

Z odličnim spoštovanjem
Alfonz Kjuder, avijatik

Uljuden poziv slavnemu občinstvu.

Razstava aeroplana Kjuder-Renčelj v areni Narodnega doma, ki se je otvorila v svrhu pokritja stroškov javnih poletov ni posejana tako, kakor bi to bilo v čast slovenskemu narodu. Ker ima avijatik Kjuder v programu javne polete v Ljubljani, izjavljam s tem, da so vstopnice á K 1 veljavne tudi za vstop na letališče.

Ob enem se naproša rodoljubna slov. javnost naj vsaj sedaj, ko so zadnji dnevi, — poseča razstavo ter omogoči avijatiku Kjudru polet, kar bo v čast vsemu slov. narodu.

Ker je pa polet spojen z velikanskimi stroški t. j. postavljanje hangerja, razne pristojbine, varnostne odredbe, poslujoči personal itd. itd. in ker avijatik Kjuder ne razpolaga s tako ogromnimi denarnimi sredstvi ter je trošil velike svote za aeroplan sam, je ležeče na sl. občinstvu, da z malenkostno vstopnino 1 K omogoči našemu odl. rojaku, da se pred domačo javnostjo izkaže.

Ne pustite, da edini slov. avijatik odide prosit tujca pomoči, katero pri tem podjetju absolutno potrebuje.

Pisarna „Universal“

podjetništvo poletov in razstavno ravnanje aeroplana Kjuder-Renčelj

Lepa, svetla, solnčna, meblavana

mesečna soba

s posebnim vhomom se takoj odda v bližini realke in obrtne šole. Vpraša se na Cojzovi cesti št. 9. I. nad. vrata 6.

Kupi se majhna

graščina

pripravna za letovišče, če tudi v slabem stavbnem stanu, vendar z nekaj vrta, ne predaleč od železnice, najraje v vinorodnem kraju. Ponudbe s popisom in cene na naslov: Ljubljana, poštni predal 90.



razpošilja v izbrano krasnih čistokrvnih eksemplarih

FUCHSOV eksport psov

PRAGA, Klamovka 25.

— Ceniki gratis in franko. —

Pekovskim mojstrom

v Ljubljani in na deželi priporoča po najnižji ceni svojo veliko zalogo

sladne moke

pekarija Žagar, v Ljubljani, Dunajska cesta 9.

Razpošiljatev po pošti od 5 kg naprej.



FRAN MEDIC

čevljarski mojster v Ljubljani.

Zaloga in prodajalna Prešernova ul. 48. Lastna delavnica Elizabetna cesta 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev domačega in tovarniškega izdelka, zaloga dijaških in sokolskih telovadnih čevljev. — Popravila se elegantno in ceno izvršujejo.

: Postrežba točna in solidna. :

== Najnižje cene. ==

Konfekcijska trgovina

A. LUKIČ, Ljubljana

Pred škofijo šte. 19

priporoča svojo veličansko zalogo izgotovljenih oblek po najnovejšem kroju za gospode, dečke in otroke.

Najnovejše v

konfekciji za dame in deklice.

Solidna in točna postrežba.

Najnižje cene.



Velika zaloga

pohištva in tapetniskih blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobne, zrcala, otročje vozičke ter kuhinjsko pohištvo.

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene.

Izdelki solidni.

Klobuki, cilindri

čepice, kravate, perilo samo zadnje novosti v modni in športni trgovini za gospode

P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte

Naročajte in kupujte „JUTRO!“

Izvod samo po 6 vinarjev.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva prevzela

restavracijo in kavarno

Društveni dom v Kamniku

katerega otvoriva dne 22. t. m. slovesno z

veselico

Potrudila se bova svoje častite goste postreči v vsakem oziru kar najbolje. Priporočava se tudi naklonjenosti velečenjenih izletnikov v mesto Kamnik in naše lepe planine, ter beleživa z odličnim spoštovanjem

Ivan in Ivanka Flerin.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 7



priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišča krema brez maščobe

„OLIMPIA“.

„OLIMPIA“ preparati odgovarjajo zahtevam najmodernejših kozmetike, ter so kot taki najuspešnejše in popolnoma neškodljivo sredstvo za negovanje kože.

Krema „OLIMPIA“ mali lonček K 1.20.

Krema „OLIMPIA“ veliki lonček K 2.—

Puder „OLIMPIA“ rosa K 1.50.

Puder „OLIMPIA“ creme K 1.50.

Puder „OLIMPIA“ beli K 1.50.

„OLIMPIA“ preparati se dobijo samo v lekarni

Ubald pl. Trnkoczy v Ljubljani
zraven rotovža.

Mesečna soba

se takoj odda boljsemu gospodu. — Sprejme se tudi še nekaj gospodov na dobro hrano. Točna postrežba. Kongresni trg št. 3, II.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po K 2.— velike K 4. Lasne podlage in vse vrste mrežice. Lasulje, brade, šminke in vse drugo za maskiranje priporoča po zmernih cenah **S. STRMOLI**, brivec in lasničar Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarkega mostu.) Izdelovalnica za vsa lasna dela. Cenik se pošilja na zahtevo zastoni.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najrazumnostnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vse čisti dobiček se razdeljuje zavarovalcem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719.—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 100.856.860.58. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovanske-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ograd in okenskih plošč.

Škoda cenjuje takoj in naključno. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatno podporo v neredne in obnove namene.

Del. glavica: K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

priporoča promese dunajskih komunalnih srečk za žrebanje dne 2. novembra t. l. Glavni dobiček K 300.000.—. Cena K 18.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Rez. fond nad K 800.000.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Šelenburgeva ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predajati na vrednostne papirje in blago lažje v javnih skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem.
Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga. Rentni davek plačuje banka iz svojega. Na tekoči in žiro račun po dogovoru. Zivahna sveto z Ameriko.

Akreditivi.
Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurznim izgubam. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borna naročila.

Inkaso.
Filijalka v Opatiji.

Največje podjetje konfekcijske stroke je
ogromna trgovina

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

katere ima že začetkom sezije

nad 30.000 komadov svežega blaga

po najnižjih cenah

in to

nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode nad 2000 kom. posamez. hlač in telovnikov
2000 najfinejših površnikov, sport- 3000 oblek za dečke in otroke
nih in zimskih sukenj 15000 najmodernejshe konfekcije
3000 pelerin za dame in deklice.

Solidna postrežba.

Priznane nizke cene.

Rezervni zaklad

nad pol milijona

kron

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

Stanje hranilnih

vlog dvajset

milijonov kron

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadržnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge po dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje

trgovske menice.

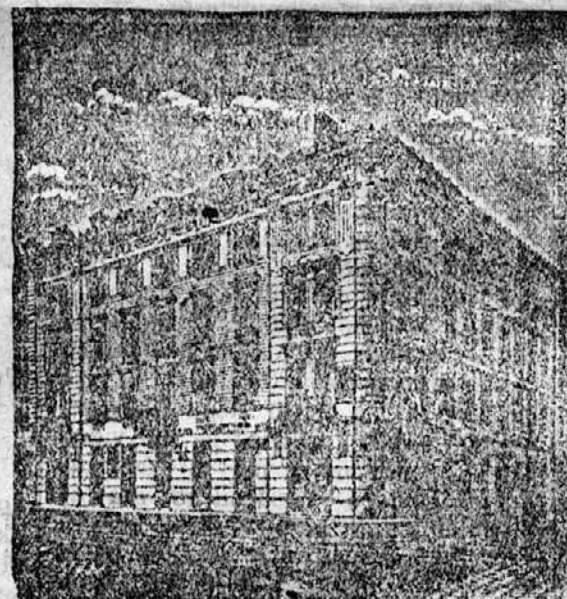
Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100.000.000.—



Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20.500.000.—

Rakun pri avstrijski pošti hranilni št. 823.396, pri ogrski pošti hranilni št. 18.894.